

Katowice, dnia 4 listopada 2025 r.

BIURO RADY MIASTA KATOWICE
Wpł. 2025 -11- 04
BRM

Szanowny Pan
ŁUKASZ BORKOWSKI
Przewodniczący
Rady Miasta Katowice

Na podstawie przepisu § 21 ust. 1 lit d i ust. 8 Regulaminu Rady Miasta Katowice stanowiącego załącznik nr 3 do Statutu miasta Katowice w załączeniu przedkładamy **projekt oświadczenia w sprawie upamiętnienia Aleksandry Śląskiej.**

Jednocześnie wskazujemy Panią radną Magdalenę Wieczorek jako osobę upoważnioną do reprezentowania.

Z poważaniem

Załącznik:
- projekt oświadczenia

Beata Bob
Wiktoria Machowska
Elżbieta Florkiewicz-Lopuchowska
Magdalena Słonek
Masniak Tomasz
Andrzej Warlicki
Magdalena Wieczorek
B. Rudyś
zmarła Anna
Anna Lijon-Lon
Wojciech

**OŚWIADCZENIE
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia/ 2025 roku

BIURO RADY MIASTA KATOWICE

Wpł. 2025 -11- 04

w sprawie upamiętnienia Aleksandry Śląskiej

Na podstawie § 20 ust. 1 Regulaminu Rady Miasta Katowice stanowiącego załącznik nr 3 do Statutu Miasta Katowice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022 r., poz. 6249)

**Rada Miasta Katowice
oświadcza:**

W 2025 roku przypada 100. rocznica urodzin Aleksandry Śląskiej – wybitnej aktorki teatralnej i filmowej, urodzonej w Katowicach, będącej po dziś dzień jedną z najbardziej rozpoznawalnych artystek tego regionu.

Aleksandra Śląska, a właściwie Aleksandra Wąsik, przysła na świat 4 listopada 1925 roku w Katowicach, a zmarła 18 września 1989 roku. Pochodziła z rodziny o głębokich tradycjach patriotycznych, ale i silnie związanej z regionem Górnego Śląska – jej ojciec, Edmund Wąsik, był uczestnikiem III powstania śląskiego i posłem na Sejm RP.

Młodość Aleksandry Śląskiej związana jest z Katowicami: przysła artystka uczyła się w funkcjonujących wówczas w mieście Gimnazjum i Liceum im. Królowej Jadwigi. Po II wojnie światowej na pewien czas zamieszkała w Krakowie. To tam ukończyła również studia aktorskie, by następnie występować przede wszystkim na scenach stołecznych, współpracując m.in. z Teatrem Współczesnym i Teatrem Ateneum. Aleksandra Śląska była również reżyserką teatralną i pedagogiem, a w 1987 roku uzyskała tytuł profesora nadzwyczajnego.

W swojej karierze stworzyła wiele wybitnych kreacji scenicznych i filmowych, zapadających w pamięć dzięki niezwyklej charyzmie, charakterystycznemu głosowi i wyrazistej osobowości scenicznej. Zasłynęła szczególnie rolami kobiet silnych i nietuzinkowych, m.in. królowej Bony Sforzy d'Aragony w serialu *Królowa Bona* oraz filmie *Epitańum dla Barbary Radziwiłłówny* (obie produkcje w reżyserii Janusza Majewskiego), ale także nadzorczyń obozowych w obrazach *Ostatni etap* Wandy Jakubowskiej oraz *Pasażerka* Andrzeja Munka. Jako aktorka teatralna wcieliła się natomiast m.in. w tytułową rolę w dramacie *Maria Stuart* J. Słowackiego (Teatr Telewizji 1965) i Amelii w *Mazepie* tegoż samego autora (Teatr Telewizji 1968). Niezwykle pozytywnie oceniono też jej występ w głównej roli w *Tramwaju zwanym pożądaniem* w reżyserii Janusza Warmińskiego, który później został jej mężem.

Choć życie Aleksandry Śląskiej skupiało się przede wszystkim na działalności artystycznej, to aktorka jednocześnie – z dużą rozważą i wyważeniem – zajmowała również

głos w istotnych sprawach społecznych: w 1976 roku podpisała tzw. Memoriał 101, a więc list protestacyjny polskich intelektualistów przeciwko zmianom w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Aleksandra Śląska zapisała się na trwałe w historii polskiej kultury. Jej dorobek artystyczny stanowi ważną część dziedzictwa narodowego, a jej nazwisko trwa w poczcie najwybitniejszych postaci polskiej sztuki aktorskiej. Wyraźnymi dowodami znaczenia artystycznego dorobku aktorki są przyznane Aleksandrze Śląskiej odznaczenia, m.in. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1954), Odznaka 1000-lecia Państwa Polskiego (1967), Odznaka tytułu honorowego „Zasłużony dla Kultury Narodowej” (1989), i nagrody takie jak wyróżnienie Festiwalu Filmowego w Cannes za rolę w *Piątce z ulicy Barskiej* czy też na przykład – pośmiertnie – tytuł Heroiny Polskiego Kina, nadany aktorce przez Związek Artystów Scen Polskich.

Doceniając wkład Aleksandry Śląskiej w rozwój polskiego teatru i filmu oraz podkreślając jej związki z Katowicami, miejsce urodzenia artystki, z którym ta pozostawała stale związana w trakcie całej swojej kariery, Rada Miasta Katowice składa hołd tej wybitnej artystce i wyraża uznanie dla jej nieprzemijającego dorobku.

Wierzymy, że pamięć o Aleksandrze Śląskiej będzie żywa i trwała, a jej dorobek artystyczny cieszyć będzie się zainteresowaniem i uwagą wielu następnych pokoleń.

Przewodniczący
Rady Miasta Katowice

UZASADNIENIE

Zgodnie z przepisem § 20 ust.1 Regulaminu Rady Miasta Katowice stanowiącego załącznik nr 3 do Statutu Miasta Katowice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022 r., poz. 6249) Rada Miasta Katowice oprócz uchwał może podejmować stanowiska jak apele, deklaracje, oświadczenia i opinie.